

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 37.

Indult Bétsből, Kedden, Május' 10-dikén, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felső méltóztatott Fő Tiszt. Kedves István Urat, Kolosvár Sz. K. Város Plébánusát és Fő Esperestet, valamint Fő Tiszt. Gyárfás Miklós Urat Rézdi-Szent Lélek városa Plébánusát és Fő Esperestet a' Károly Fejérvári Fő Káptalanban Kanonokká kegyelmesen kinevezni.

L e n g y e l O r s z á g.

Folytatása Gróf Malachovszki helytartó külső Minister feleletének, melyet Krysinski Követnek eleibe tett kérdéseire adott: (l. M. K. 36 szám. 288 lap.)

Az egyes kérdésekre a' Minister eképpen felelt 1) Az Agenseket ő (a' Minister) nevezi ki, de szokott eránta az Igazgatószékekkel értekezni. 2) A' Dictatorság idejében az Agenseknek adott Instructio a' volt, hogy Lengyel Országnak függetlenségét és az Orosz Uraság alatt lévő lengyel tartományoknak visszaadattatását sürgessék, és ez utóbbi pontra nézve a' Bétsi Congressus végzéseihöz támaszkodjanak. 3) Az Agenseket megváltoztatni csak azon egy okból, hogy a' Dictatorság eltöröltetett, nem látta szükségesnek. 4) A' Dictatorságnak megszűnése után az a' változtatás történt az Instructiókban, hogy Lengyel Országnak és az Orosz Uraság alatt lévő tartományoknak (nem vissza adattatását, hanem)

függetlenségét kérjék elismeretni. 5) A' mi a' külföldi Udvarokhoz küldött Közléseket illeti, azokat — nem lévén még a' tárgy elvégezve — közre bocsátani nem lehet. 6) Az adott feleletek, mint egy olyan Nemzethez, ki nintsen elismerve, nagy tartózkodással vannak adva, sőt nem is lehet azokat feleleteknek nevezni: a' mi pedig a' fél-hivatalos meghitt közléseket illeti, azokat természet szerint nem lehet közönséggé tenni. 7) A' kívánt levelezésből az Agensekhez bocsátott minden Utasításokat és Kérőleveleket, a' mint már monda, által adott tegnap a' vizsgáló Országos Biztosságnak. 8) Az utolsó kérdésre nézve, vagyon szerentséje jelenteni, hogy Hertzeg Czartoryski Ádám, mint műveltségéről, virtusiról, és Characteréről egész Európában esmérletes híressé, gyakorta vészenleveleket a' külső Udvaroktól; de a' Hertzeg olly gyengédérzésű, hogy azokat soha ő nála nélkül fel nem bontja. — A' Minister után Statustanácsos Gróf Wielopolski állott fel: Sajnálja hogy Krysinski Követ Úr magát a' Parlamenti szokáshoz nem tartotta, melly szerint a' Diplomatikai kérdéseknek tétele előre hívul szokott adatni, hogy az, a' kinek azokra felelni kell, reá elkészülhesen. A' jelen esetben annyival szükségesebb lett volna a' Ministeriumot erről jó eleve tudósítani, és néki a' készületre

)C

időt hagyni, mivel itt nem a' Ministeriumnak véletlen megtámadása, hanem a' dolgoknak illendő felvilágosodása forog fel. Azokhoz, a' miket a' Minister már mondott, ő még melléteszi nagyobb világosságnak okaért ezeket: A' legelső Instructioban, mellyet Hertzeg Czartoryski a' Diplomatus Agensek számára ő általa kidolgoztatott, két pontok voltak u. m. 1) kérni a' Constitutionnak betöltését és megtartását tellyes kiterjedésében, a' Tractusoknak értelme szerént. 2) abban az esetben, ha ez a' kérés Pétervárbán megtámadtatnék és annál fogva a' Thronus megüresednék, a' régi állapotra való visszatérést alig hihetőnek sőt lehetetlennek festeni. Ezt az Utasítást a' Dictator megváltoztatta annyiban, hogy az utolsó pontot belőle kihagyatta. De minthogy ő elutazásakor (Londonba) már tudta a' kihagyatott pontnak értelmét és szélzását, magát egészen ahoz tartotta és mihelyt a' Thronus megüresedésének Végzését venné, lépéseit az Instructionnak eredeti értelmében tette. De az Emlék-Írásokat, mellyeket ő a' Londoni Kabinétnak általnyújtott közönségessé tenni még most nem lehet, míg a' folyamatban lévő alkudozások el nem végződnek. — A' mi végre azt a' kérdést illeti, micsoda választ adtak az Udvarok a' Lengyel Agenseknek? azt igen helytelennek tartja; tudni való, hogy a' Hatalmasságok, kik Lengyel Országot el nem esmerték, írott hivatalos választ nem adnak. A' kérdésnek helye tsak akkor lett volna, ha Nagy Britannia vagy más valamely Hatalmasság már elesmérte volna Lengyel Országot. — Krysinski Ur nem látzott megelégedve lenni a' Ministertől és Wielopolski Urtól adott feleletekkel, és sürgette, hogy az Országgyűlés nevezzen ki egy Diplomatus Biztosságot, a' külső politikai tárgyaknak meg-

visgálására. Ez a' javallat hosszas vitákat szült, mellyeknek utoljára Zimiencki Ur e' szavakkal véget vetett: „Ne vesztegessük Uraim! a' drága időt, mellyet fontosabb tárgyakra fordíthatunk. — Ilyen környüállások között, minéműekben most Hazánk vagyón, a' Diplomatiának sikere és fogantja nintsen. Minek gyötörjük hát magunkat a' sikertelen kérdésekkel? A' Lengyelek Diplomatiája nem a' penna, hanem a' fegyver, Skrzynecki táborában. A' dönti majd el a' Nemzet sorsát. Ha győzedelmesek maradunk, a' Világ és a' Politika mellénk áll. Akkor is elég idő lesz politizálni.“ —

Siedlce April. 23-kán. (Az Orosz Főhadiszállásról.) General Báró Kreutz April. 16, 17 és 18-dik napjain Lengyel General Sieravski seregét tökéletesen megverte. Midőn t. i. General Sieravski — Jozefovnál általjövén a' Visztulán — 14 Bataillon gyalogsággal, 4 regiment lovassággal és 10 ágyúkkal, Belzyce felé megindulna; General Kreutz azonnal eleibe ment, és a' két Sereg 16-dikban Sterzeskovicenél öszvetsapott. A' hartz kemény volt és késő estvéig tartott. A' Lengyelek hátravonták magokat Vranovba. Másnap reggel a' Pártosok újra megnyitották a' hartzot, melly egész nap kegyetlen megátalkodással folyt. Minden fegyverű Orosz Seregek nagy vitézséget mutattak, és a' vissza vert lengyelek sietve hátra vonultak Opoleba. — General Sieravski látván, hogy Jozefov és Kamien (melly helyeknél könnyű a' Visztulán keresztül menni) tőle el vagyón vagva, késedelem nélkül Kazmierz felé fordult, hihetően azzal a' reménységgel, hogy majd Pula vyból Pacz Generaltól segítséget kaphat. De az Oroszok mindennütt nyomba követték, és útját Pu-

layy felé elállották. — 13-dikban megtámadta őket General Dellingshausen egy felől, General Prittvitcz másfelől, General Paskovharmadik felől. Az alatt míg a' Lengyelek ezekkel hartzolnának, General Muravieff a' várost elfoglalta. Ez által a' Isata egyszeriben el lett döntve. A' lengyelek — elhajítván fegyvereiket, próbálták általúszni a' Visztulát, de azok a' vízben veszték; vagy Pulavy felé futottak, de azok fogságba estek; vagy az erdőkben elszéledve bolyonganak. Ágyút tőlök nem nyerhettünk, mivel az Artilleria és a' lovaságnak egy része már az előtti estve általszállott a' Visztula másik partjára; de a' kik az innenső parton maradtak, azok vagy levágattak vagy fogságba estek, és csak kevesen futhattak el az erdőkbe. Négy fő tiszt, ú. m. Oberstl. Krzesimovski, Major Gróf Vielhorski, Major Koviczki, és Major Sakovski 52 kisebb tisztekkel és 2000 közkatonákkal foglyaink. Sieravski, ki a' karján sebet kapott, Golombnál talált hajót, melly a' Visztula bal partjára általvitte. — Az ellenség vesztesége legalább is mégyen 6000 emberre; mi csak 500 embert vesztettünk. General Kreutz nagy dítserettel emlékezik Gróf Tolstoi, Paskov, Vürtembergi Hertzeg Ádám, Muravieff, Anrép Generáloknak derék viseletéről, kik Brigadáikat személyesen vezérelték az ellenségnek megtámadására. Hasonlóan dítseri Báró Dellinghausen és Prittvitcz Generálokat, kik mindennütt első voltak és a' győzedelemnek megnyerését hathatósan segítették. — E' diadalom után General Kreutz, Lengyel Generál Pacz Seregének felkérésére indult és eltökélte magában, hogy azt akárhol találja, egyszeriben megtámadja. General Gerstenzvoig

parantsolatot kapott, hogy ötlet e' szándékának végrehajtásában segítse.

Jakubov April. 22-kén. (a' Lengyel főhadiszállásról) A' Generalissimus az Igazgatószékhez Varsóba a' mái napon a' következő hadi-tudósítást írta: „Minekutánna fegyvereinknek előmenetele az ellenséget a' Visztula mellől hátravonulni kényszerítette; azok a' Seregek mellyek ekkoráig az általmene-
telnek megállítására voltak kirendelve, keresztűlszállottak a' Víznek másik partjára. General Sieravski Kazimierznál nehány Svadronjaival, 6 új szedestű ba-tailonjaival — mellyeknek nagy része kaszákkal és lántákkal volt felszerkezettve — és 6 ágyukkal (mellyek közül kettő 5 fontos golyóbisű volt) általszállott a' Visztula jobb partjára. Ez a' Generál, kire tsupán csak a' kis háborúnak (apró tsatázásoknak) vitele volt bízva, nem tartotta magát Instructioihoz és előnyomult Lublin felé, hol az ellenség, kinék ama hely nagy fontosságú, tetemes hadi erővel áll; és jóllehet ezt a' Generál bizonyosan tudná, arra vemedett, hogy tanulatlan és ilyen végre tökéletesen alkalmatlan seregével nagy ütközetbe botsátkozna. — April. 16-kán Oberster Lagovski, ki a' Generálnak előseregét vezérelte, Belzyce mellett nagy sokaságú és erős Artilleriájú Orosz Seregre talált. General Sieravski azonnal sietett segítségére, de midőn oda érkezvén az ellenségnek nagy erejét látná, vissza vonta magát Vronovba. Itt elvégezte magában, hogy másnap (17-ben) ütközetet próbáljon, melly az ellenségnek elközeledésével meg is lett. A' több óráig tartott hartznak annál egyéb következése nem leve, hanem hogy 2—5 száz ember mind a' két részről elhullott. Az ütközetben a' mi Artilleriánk, a' na-

gyobb számú és kaliberű (átmérőjű) Orosz ágyúk ellen, magát szokott módon megkülönböztette. A' gyalogság is, elment nem állván, hogy nagy részének puskája nem vala, többet tett mint a' mennyit az ember tőle méltán várhatott. De a' Kalisi lovasság, bár vezérje jó példával menne elő, nem tellyesítette tartozását. — Meg kell az igazat vallani, hogy General Sieravski a' lehetőségig mindent elkövetett a' rendnek feltartására hátravert seregei között. A' hátrálás Kazimierzba jó rendben ment véghez, úgy hogy egy hasznavehetetlenné lövöldözött nyert ágyúját és 400 Orosz foglyait is magával vinné. Az éjtszakának hátralévő részét Kazimierzban töltötte a' General veszteglésben, mint szintén a' következő napnak is fele részét, jóllehet ladikjai az általmenetelre volnának, és az út a' Vieprz vize felé is nyitva állana előtte. 18 dikban déltájban az ellenség Seregei Kazimierzhez megérkeznek. General Sieravski a' Lovasságot, 4 ágyúkkal, és a' kaszás's lántsás gyalogságnak nagyobb részét ekkor küldi által a' Visztula bal partjára. A' többi gyalogságot két ágyúkkal a' város alatt fekvő dombokra kiállítja, a' városba' vivő útnak oltalmazására. Az ellenség tüzesen megtámadja minden oldalról. A' hartz közepeppen Oberstl. Malachovski megragad egy kaszát, és egy Kossynier (kaszás) tsapatot reá viszen az elébb elébb nyomuló ellenségre. Elsőben kedvező következése volt ennek a' megtámadásnak, de tsak hamar el esik Malachovski a' golyóbisoltnak zápora alatt, és az ő eleste zavarodást szült a' katonák között. Az ellenség a' várost elfoglalta. General Sieravski, Seregének megmaradott részével és két ágyúval Pulavyba, és onnét Borova faluba ment a' Vieprz torkolatjához, hol a'

Visztulán keresztül ment. A' környül-állásos tudósítások vesztességünknek egész nagyságáról még nem jöttek bé. De Adjutánsomnak vélekedése szerént, kit oda a' történetnek helyére kiküldöttem, bizonyosnak lehet venni, hogy több 2000-nél, kiknek nagy része paraszt köntösét (minthogy katonaruhájok még nem volt) hasznára fordíthatván, lehet hogy a' szomszéd falukba elszéledtek.

„A' mi a' főtábor mozgásait illeti, az Iganiei útközet után (April. 10-kén) Siedlce városát meglehetett volna venni, de ettől az ottani dugva tele lévő Lazaretumok, és a' benne uralkodó dögnyavalyák eltartoztattak. De hijjában való a' gondosság! A' gonosz dög elragadt az ellenségről az April. 10 iki közösülésben; a' Cholera bėjött a' táborba, és egynehány százan benne betegnek főküsznek. Az ellene gyors hamársággal megtett rendelések a' nyavalyának további terjedését megfogják gátolni, és elmérgesedését megakadályoztatni. — Azonközben apró Expeditionsok folyvást folynak, és azok általjában véve nyereségek reánk nézve. April. 20 kán éjjel General Uminski Sokolovnál véletlenül reá ütven a' 8 dik Orosz Vadászregementre, 40 embert elejtett és 180 embert (egy fő tisztel együtt) belöle elfogott és 101 lovat 'sákmányul nyert. — Hasonló kiütést teve General Uminski másnap is, April. 21-kén éjjel Mokobudynál hol a' Tatár Uhlanus regementből 50 embert levágott, és 68-at elfogott 42 lóval. — 's a' t.“

Varsó April. 27-kén. A' Lengyel tábor néhány napok óta hátrál. Útközet nem esett. Ugy látszik egyik Fő vezér sem akar vaktában eldöntő útközetbe botsátkozni. Diebits öszvevonta elébb a' nagy tábort minekelötte a' Lengyel fővezért kereste volna. Most már keresi a' nagy erővel; de Skrzynecz-

kiről nehéz feltenni, hogy az ütközetet tőle elfogadná egyébűtt, mint olyan fekvésben hol a' kisebb erő a' nagyobbalm megmérkőzhetik. Azonközben apró tsaták itt amott keményetskéek esnek. Ilyen esett p. o. tegnap előtt a' Lengyel utó sereg és az Orosz elő-örök között, hol a' 3-ik Uhlanus regement magát jellesben megkülömböztelte. A' sebesektől kik ide éppen most érkeztek, halljuk hogy a' mieink az Oroszoktól négy ágyút elvettek. — A' földnépe arról az egész vidékről, melly a' Liviecz és Visztula között fekszik, által jött a' víz innenső partjára. Tegnap óta szüntelen látja az ember Varsó útszáin hosszú sorban vándorolni az Aszszonyokat, öregeket és gyermekeket kevés vagyonkájokat bútorban hordván hátokon. Nem akarják szegények magokat a' háború inségeinek másodsor is kitenni; kiváít mióta tudják, melly kegyetlen következesi vagynak a' városokban és falukban verkedő ellenség elkeseredésének a' lakosokra nézve. — A' Fő Város Kormányozója Generál Krukoviczki mindent elkövet, a' mivel ezeknek a' szegény ügyefogyottaknak vándorlását könnyítheti. — Tegnap előtt újra 16 Frantzia Orvosok érkeztek Varsóba.

Varsó April. 28 kán. Harmadnap óta mind a' lengyel mind az Orosz tábor szünes szüntelen mozgásban van. Mindennap megújúl a' hartz, de a' nélkül, hogy elválasztó ütközetre menne. Legkeményebb volt a' tsata tegnapelőtt 26 ikban Minsknel. — Midön a' Generalissimus a' feljebbi napokban egy Proclamatiot btsátana a' táborhoz, mellyben a' katonákat állhatatos türedelemre serkenti, intvén hogy el ne tsüggedjenek, ha bár ö kéntelen lenne is a' tábor a' Visztula bal partjára visszavinni; ezekből a' kifejezésekéből mindjárt lehetett gondolni, hogy a' Fő Vezér új

Plánumokat készít, mellyeknek kiviteléhez meglehet, hogy ebben a' pillantásban már hozzá kezdett. A' Lengyel főhadiszállás tegnap Milosnaban volt. Ma ez a' tudósítás jött, hogy az Oroszok megint vissza vonták magokat Minsk háta megé. —

Burkus Ország.

Königsberg Apr. 25 diken. A' szomszéd Orosz határszélről, Kaufen felől nintsenek tudósításaink, ellenben Rigából és Vilnából vannak; mellyek szerént Vilna városa nem részese a' Litvániai lázadásnak, és az ott fekvő Orosz Őrizet minden órában új erősséget vár magához Rigából. — Rigába számos katonaság érkezett, nagy ladikokon vitték oda, nem mondják honnét.

Tilsit April. 22 kén. Az Augustuoi határszélről haljuk, hogy a' fel-lázadt Litvánusoknak két vezerci Puschet és Schon az Oroszoktól megvertettek. — General Fricke negy 6000 emberből álló Insurgens tsapatot üzöbevett, melly magát Kaufen felé vonta. A' Memel vizénél 4000 en elfutottak az erdőkbe; a' többi 2000 bekerítették, úgy hogy egy felől a' Memel vize szorította őket, más felől az Orosz ágyúk, mellyek kevés pillantás alatt az egész tsopotot földre terítették.

Galitzia.

A' Lembergi Újság April. 2-dikán Dwerniczki Generalról ezeket írja. Látván Dwerniczky G. hogy Volhyniában a' revolutzio roszzúl megy, kezdette magát vissza húzni; de Rüdiger Orosz General mindenütt nyomába volt, még pedig, segítsége jöven, nagy erővel ment ellene. A' Longyelek az Ausztriai határhoz vonultak, a' hol őket az Oroszok Apr. 27-dikén nagyerő-

vel megtámadván, kénytelenek voltak Lysieczinéc és Hnielcé Wielkie között (melly faluk Galicziában esnek) az Ausztriai földre verekedve bevonulni, a' hova az Orosz sereg is utánnok jött. — A' Geramb Ts. K. Huszár Regimentnek Oberstere Fackh Ur, a' ki ezen a' tájékon kommandíroz, a' regimentnek közellévő részével mindjárt közzéjék nyomult a' verekedő seregeknek, 's a' tsatázást azonnal meg is szüntette. Az Oberster Ur megszólítván Dwerniczki Generált, hogy a' határt általhágván a' neutralitást megsértette, ez azt felelé, hogy ő többé az Orosz földre vissza nem megy, azt bétsületére fogadja, 's a' fegyvert itt akarja letenni 's katonáival is lerakadni, mellyre azt az utasítást vette, hogy míg eránta főbb helyről parantsolatot venne, Klebanovkába szálljon meg seregével. Orosz Generál Laszkareffhez, a' ki felmértföldnyire benyomult Galitziába a' Lengyelek után, hasonló protestatiót intézván Fackh Oberster, az mindjárt vissza húzta magát az Orosz földre.

Megértvén Báró Stutterheim Feldmarsall Lieutenant, Galitziai Kommandírozó Generál a' történetet, azonnal parantsolatot küldött Fackh Obersternek, hogy a' Lengyeleket szállítsa fel fegyvereiknek önkéntvaló lerakására, és azután lovaikat, fegyvereiket 's minden hadi szereiket, a' mint a' rend kívánja, az Oroszoknak adja által, a' befegyverkeztetett Lengyeleket pedig helyjebb kísértesse Galitziába, míg reájok nézve felsőségi rendelés érkeznék. Egyszeremiad Tarnopolba Máj. 2 dikára 8 Battalion gyalogság és 24 Svadron lovaság parantsolatott összevgyülni, hogy ha Dwerniczki önként le nem tenné a' fegyvert arra erővel kényszeríttessék; de a' ki azt nem várván Máj. 1 ső napján már megizente Fackh Obersternek,

hogy fegyvereit kész lerakni. Ehez képest a' fegyverek és hadi szerek által vétele eránt Rüdiger Orosz Generál tudósítatott, a' Lengyel katonaság széllyel osztása 's a' betegek és sebesek ispotályokba küldése eránt pedig rendelés tétetett.

G ö r ö g O r s z á g

Syra Febr. 4 kén. Maina fartományja felzendült az Elölülőnek Igazgatása ellen. A' zendülésnek vezére Mauro-Michali, fija a' Senatornak, ki Naupliából (hol mint Senatornak laknia kellett) a' napokban eltűnt.

Patras Febr. 19-kén. Pietro-Bei Maüromichali midőn egy Anglus hajóval Calamataba (Mainában) menni akarna, útjában egy szélvész kényszerítette Katakolóba (Moreának nyugoti partján) beszállani, hol a' Görög tisztviselők egyszeriben elfogták és fogva Nápoliba küldötték. — A' Mainai lázadásnak létsendesítésére az Igazgatóság katonaságot küldött Rumeliából.

T ö r ö k O r s z á g

A' Zágrábi Újság Bosnyák ország széléről ezeket közli Apr. 16-dikán: „A' lázadás szikrái, mellyek Bosnyákországban eddig a' hamú alatt parázspan lappangottak, Mártz. végén egyszerre lángot vetettek. A' békételenkedők fejei, körülbelöl öt hat kapitányok 's ezeknek vezérek, a' Bosnyákországi vezér Ali Namik Basa ellen Travnikba gyűltek össze, hogy onnan az alattok szolgáló pártosokkal, kiknek száma 2000 emberre megy a' Basát megtámadják és Helytartói hivatalának letételére kényszerítsék. A' Basa magához tsatolván a' Hertzevina lakosokat, kik a' Szultánhoz híven maradtak, várba vette magát. A' Török Horvátországi Kapitányok 's a' híres Has-

san Aga Petschki egyik féllel sem tartanak, 's jobbnak tartják elvárni, mi lesz a' partütés kimenetele. A' felzendültek plánuma az, hogy: a' régi rendtartásokat ismét vissza állítsák, hogy a' seregek közé behozott új hadi gyakorlásokat, újmódi ruházatokat és a' parancsolt új adót eltöröljék; a' Vezért Bosniából kiűzzék, 's a' fő hatalmat, — melly már tsak eddig is mindenféle házavonák és kegyetlenkedések által különböztette meg magát, — magokhoz ragadják; e' mellett az is tzeljök, hogy a' Porta rendeleteit a' Szerbiai Fejedelemség felállítására nézve megsemmisítsék, végre pedig, hogy magokat az Albániai pártotütött vezérrel Mustai Basával, — (a' kit most Skutariban a' török Nagy Vezér Resid Mehmed Basa ostrom alá fogott) egyesítvén, közönséges felzendülésre vegyék a' Népeket, és ez által a' Szultánt kényszerítsék, hogy minden eddig kezdett újításait törölje el. A' mint halljuk a' pártot ütött fel és a' Szultán hívei között Apr. 14 dikén véres tsatázások történtek. A' Travnikai vezér udvari embereivel és testörzőivel együtt (mint egy 200 emberével) a' várba bezárkóztott 's bésántolta magát, várván a' segítségét, mellyet a' Nagy Vezér, minél előbb tsak lehet, küldeni megígért. Ez mindazáltal igen kétséges, mert egy részről a' Skutari Basa más részről a' Bosniai Novi Bazar Basa veszedelemmel fenyegető állásai, nem engedik a' segítségem küldést. Nagyön meggyült kivált a' Rájáknak (török tartományokban lakó, de nem muhamedánus jobbágyoknak) a' bajok, mert ezeket a' pártosok, mindenféle munkákra, várerősítésre, sántozásra 's a' t. kényszerítik. Hiteles hírek szerint a' pártot ütöttek esztendei adót ígérték a' Portának, mellyet 2 millio piaszterre határoztak, olly feltétel alatt, hogy többé Vezér Helytartósága alatt ne

legyehnek, hanem magok között szabad köztársaságot állíthassanak fel, és erre nézve az Igazgatókat ön magok választassák magok közül, a' Portának közbejövetele nélkül. A' kiköltözött Törökök ezen pártot ütött tartományból, azt állítják, hogy a' pártütésre a' népet idegen országi kiküldöttek ingerlették."

E r d é l y O r s z á g.

Sz. Udvarhelyről, April. 16-káról.

Erdélyi Püspök Csík Tusnádi Kováts Miklós Ur Ó Excja a' Sz. Udvarhely Városi R.Catholika Ecclesiának Plebánusi és Fő Esperesti tisztségét bétöltötte vala Gyergyó Alfalvi Plebanus és azon Districtus Fő Esperestje Fő Tisztelendő Kedves István Urral, ki valóban az Udvarhelyi R.Catholica Ekklesia Megyebelieken kívül is mindenek előtt kedves vala, de tsak kevés ideig lehetett helyben, mivel tsak 8 hónapokig vihette Hivatalát, elrendelvén Ó Excelja innen Holosvárra oda való Plebanusnak és azon Districtus Fő Esperestjének; kinek Megyénkből lett el menetele mindenekben nagy bé nyomást tett, és tsaknem sebet hagyott maga után, de íme az öröm fel derüle, minden gondolható érzések meggyógyulának, mert a' mi, és minket szerető Fő Pásztorunk Püspök Ur Ó Excja, egy valóságos gyógyító írat, egy szeretet, 's tiszteletre méltó, 's minden tekintetre érdemes Plebánust, Fő Esperestet, Királyi Gymnasium Praefektussát rendeli Fő Tisztelendő János Elek Urat, kinek maga viselete, esméretes nemes Charactere, 's Talentumai az egész Megyét és publikumot nemtsak megnyugtatta, de minden halgatónak, nyájának szíveiből az öröm ságarok hasadoznak és a' megnyúgovást, megelégedést mutogatják. Ezen említett Fő Tisztelendő Plebanus és Fő Esperest Urnak tsak a'

most közelebb elmúlt 13-dik napja Apri-
lisnek vala kijelelve, rendelve bé iktatá-
sául, melly szerént azt megelőző napon
estve Illuminatiok voltak több helyeken,
még pedig a' Szt. Miklós hegyére dísz-
szen épült Templomnak Chorusa nagy
ablakán az esztendő számot foglaló írás
így világoskodott:

1-ső HIC aMICa VrbanItas DIV optata ILLVXIIt.
ezen Inscriptiot felyül fedezte a' sárgán tündöklő nap, melly hosszú sű-
gárait lebotsálotta.

2-dik A' Templom ajtaján le a' piatz felé így ragyogott:

ReVerenDIssIMVS saCer CVrlo et PraefeCtVS PIIS non IngratVS.

5-dik Ugyan ott:

SeDIS VDVarheLJ ArChIDiaConVs probVs atqVe affabILLIs.

4-dik azon rendbe:

ALeXIVs JánosI GregI et LatIo pVbi CharVs MoDerator et ReCtor perennet.

A' Szt Miklós hegyén felvezető folyosó felett a' Város felől egy pár
Magyar Vers is tündöklött.

Más nap Solemniter a' Templomba
menvén, az Instellátor Mltsgs Horváth
Pál Abbás, MVásárhelyi Plebanus és Fő
Esperest Ur egy hathatós beszéddel kez-
dette az Instellatiot, ezt követték a' De-
cretumok és Püspöki Investitura felolva-
sási, mellyek után az beiktatandó Ple-
banus és Fő Esperest Fő Tisztelendő Já-
nos i Elek Ur mondott egy szívreható
beszédet, mellyet bézárt egymás köszö-
nö beszéddel a' Mlgs Instellator Urhoz.
Ezeket követte a' Veni Sancte. és a' Szt
Mise, melly alatt a' mozsarak dörög-
tak, apró fegyverek ropogtak, a' tröm-
biták harsogtak, a' muzsikák hangzot-
tak; végre az ezen pompára özsze gyűlt
minden rendű Religion lévő teméntelen
sokaság az örömtől elragadtattva, szívek
érzéseit Vívát kiáltásokkal jelelték.

Déva Máj. 1-ső napján. Bisztrai
Tekint. Bisztrai Károly Ur, Ns Hu-
nyad Vármegyének egyik legkorosabb
Székes Bírāja, betses életét minden be-
tegeskedés nélkül, hirtelen szélütés ál-

tal elvégezte. Apr. 2-dikán életének 77-
dik eszt.jében. A' boldogultnak halálát
nemsak szeretett Gyermekei siratják,
de minden-ötet esmért Felebaráti is mélt-
tán fájlalják, mint a' törvényekben igen
jártás, mély belátású, nyugodt gondol-
kozású férjfitúnak, ki gazdagnak szegény-
nek egyaránt kész volt szolgálni; a' hon-
nan egy volt az olyan ritka boldogok
közül, ki mindenek tetszését és szerete-
tét megnyerte. Nyúgalom a' nagy haza-
fi jó polgár, és keresztyén hamvainak!
Idvesség az igazságot kiszolgáltatni sze-
reteft jó lelkének!

A' pénz folyamat Május' 9-dikén;
közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji, 81 3/5
Az 1820-béli sorsosok, 156 1/8
Az 1821-béli hasonlók, 114 5/6
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obli-
gátzióji, 41 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1022 for.ton.
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)